

«سر آمد» بررسی می کند؛

مسیر نفتکش های ایران شفافیتی برای بقا

از «پنهان کاری تاکتیکی» تا «شفافیت بازدارنده»

گروه انرژی - پس از بیش از هفت سال خاموشی در دریاهسا، نفتکش های ایرانی هفته گذشته دوباره و برای مدتی بر نقشه جهانی دیده شدند. داده های سامانه بین المللی AIS نشان می دهد که بخش عمده ای از ناوگان نفتی کشور، موقعیت واقعی خود را بدون پنهان سازی مخابره می کنند. حرکتی که بسیاری از کارشناسان آن را آغاز مرحله ای تازه در رفتار صادراتی ایران می دانند؛ مرحله ای که میان پنهان کاری و شفافیت، تعادلی محتاطانه را جست وجو می کند.

به گزارش اقتصاد سرآمد، سه شنبه هفته گذشته بود که رسانه «تانکر تراکز» به عنوان یکی از منابع بین المللی رصد حرکت و ردیابی نفتکش های جهان در خبری غیر منتظره اعلام کرد: «اکثر نفتکش های با پرچم ایران برای نخستین بار پس از ۷ سال ونیم، داده های واقعی موقعیت خود را از طریق سامانه AIS و بدون جعل اطلاعات مخابره کرده اند». انتشار این خبر از همان ساعات های ابتدایی با بهت و حیرت بسیاری از کارشناسان و تحلیلگران بازار جهانی نفت همراه شد. بسیاری این اقدام نفتکش های ایرانی را آغاز مرحله جدیدی از شفافیت در حوزه صادرات نفت تولیدشده توسط جمهوری اسلامی ایران می دانند. هرچند طی روزهای گذشته مجددا اخباری مبنی بر خاموش شدن سامانه موقعیت یابی نفتکش های ایران در رسانه ها منتشر شده است. خاموش بودن سیستم داده های دریایی سامانه بین المللی در حقیقت یک ابزار اساسی برای انتقال نفت و دور زدن تحریم ها در سال های گذشته بوده است. در طول این سال ها نفتکش های حامل نفت جمهوری اسلامی ایران بدون اعلام دقیق موقعیت مکانی مشخص در میانه آب های خلیج فارس، دریای عمان، آب های آسیایی و مسیری های طولانی به چین یا مالزی در تردد بودند.

این سیاست در عمل با افزایش هزینه های متعددی نیز همراه بوده است. برخی کارشناسان حوزه بازار جهانی نفت معتقدند که در طول بیش از ۷ سال گذشته به واسطه مشخص نبودن موقعیت دقیق مکانی نفتکش ها و تلاش برای دور زدن تحریم ها، این کنستی ها از شرایط بیمه ای خوبی برخوردار نبودند. این موضوع موجب شده است که در صورت بروز مشکل، هزینه های بیشتری توسط کشور مبدأ یعنی ایران پرداخت شود.

مدیر کل دفتر برنامه ریزی ساتبا تاکید کرد:

لزوم توسعه همزمان نیروگاههای تجدیدپذیر وشبکه برق کشور

مدیر کل دفتر برنامه، بودجه و تنظیم مقررات سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری برق ایران (ساتبا) گفت: رسیدن به ظرفیت ۳۰ هزار مگاواتی بخش نیروگاه تجدیدپذیر نیازمند توسعه این نیروگاهها از طریق سرمایه گذاری و توسعه شبکه برق کشور است. به گزارش اقتصادسرآمد، سیدمهدی حسینی با تأکید بر اینکه گذار انرژی فقط با توسعه نیروگاههای تجدیدپذیر محقق نمی شود، به ایرنا گفت: داده های سرمایه گذاری جهانی در شبکه های برق در سال های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۷ میلادی نشان می دهد یکی از ابعاد مغفول در سیاست گذاری انرژی، نقش زیر ساخت شبکه است که به سرعت در حال رشد است.

وی با یادآوری اینکه سرمایه گذاری جهانی در شبکه های برق از حدود ۳۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ میلادی به نزدیک ۵۸۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۷ خواهد رسید، اظهار داشت: این افزایش قابل توجه، ناشی از آن است که شبکه های موجود برای سهم بالای انرژی های تجدیدپذیر، برقی سازی گسترده بخش گرمایش و حمل و نقل و همچنین توسعه سیستم های غیر متمرکز طراحی نشده اند و برای توسعه های آتی بدون تقویت اساسی شبکه های انتقال و توزیع، روند گذار انرژی در هر کشوری ما وقفه و محدودیت مواجه خواهد شد.

مدیرکل دفتر برنامه، بودجه و تنظیم مقررات خاطر نشان کرد: در سطح بین المللی، ایالات متحده آمریکا و چین حدود نیمی از سرمایه گذاری های شبکه برق را به خود اختصاص داده اند؛ اروپا نیز با شتاب در حال افزایش سرمایه گذاری است و هم زمان، اقتصادهای نوظهور با رشد تقاضای برق، به سمت نوسازی و توسعه شبکه های خود حرکت کرده اند.

حسینی ادامه داد: در این میان ایران نیز ظرفیت نیروگاه های خورشیدی خود را از حدود ۱.۲ گیگاوات به ۳.۶ گیگاوات افزایش داده است اما تداوم این مسیر بدون افزایش سهم سرمایه گذاری دولت در زیر ساخت های شبکه فوق توزیع و انتقال امکان پذیر نخواهد بود.

وی چارچوب الزام جدید شرکت توانیر مبنی بر نصب سامانه های ذخیره سازی انرژی همزمان با احداث نیروگاه های خورشیدی و بادی را نیازمند تسهیل و تسحیح دانست و افزود: در مقطع کنونی، اولویت اصلی باید نصب سریع ظرفیت نیروگاهی تجدیدپذیر تا حدود ۱۵ هزار مگاوات و تقویت و توسعه شبکه برق از سوی دولت باشد نه اینکه هزینه های اضافی به سرمایه گذار تحمیل شود.

این مقام مسئول در ساتبا با تأکید بر اهمیت ذخیره سازی انرژی خاطر نشان کرد: بی تردید سامانه های ذخیره سازی، افزایش اعتطاف پذیری شبکه و راهکارهای بهره وری می توانند به عنوان جایگزین های هوشمند غیر سیمی (Non-Wires Alternatives) بخشی از هزینه های توسعه شبکه را کاهش دهند. اما الزام به نصب ذخیره ساز باید مرحله بندی شده و مبتنی بر بلوغ زیر ساخت و بازار برق تجدیدپذیر باشد.

گام برداشته است؛ تغییری که هم بُعد فنی دارد، هم پیام سیاسی و هم معنای اقتصادی. این شفافیت می تواند تخفیف های سنگین نفت ایران را کاهش دهد، بیمه های بین المللی را دوباره فعال کند و حتی اعتماد بخشی از خریداران آسیایی را باز گرداند.

نور محدود در دریای تاریک

اگرچه هنوز هیچ اظهارنظر رسمی از سوی منابع رسمی صورت نگرفته است و اوقیت این است که هنوز هیچ قطعنامه یا توافق رسمی تازه ای نیز صادر نشده، اما واقعیت میدانی در حال تغییر است. نفت ایران دوباره بر نقشه ها دیده می شود و آن هم نه به نشانه پایان تحریم ها، بلکه به عنوان گامی حساب شده در بازی توازن. در جهانی که انرژی بیش از هر زمان دیگری سیاسی شده است، به نظر می رسد ایران با این حرکت می خواهد تا میان امنیت و حضور، میان دیده شدن و در امان ماندن، مرزی ظریف را حفظ کند. شاید هنوز زود باشد که از بازگشت کامل سخن گفت، اما بی شک می توان گفت: نفت ایران دوباره دیده می شود و این بار، نه از سر جسارت که از سر تدبیر.

چرا امدار نفتکش ها روشن شد؟

همایون فلکشاهی، تحلیلگر موسسه بین المللی داده های انرژی کپلر در گفت وگو با «ایلنا» اظهار کرد: در حال حاضر حدود ۶۰درصد نفتکش هایی که در این تجارت فعالیت دارند تحریم شده اند؛ در نتیجه، انتقال محموله ها به نفتکش های غیر تحریمی برای هر حله دوم مسیر بین ایران و چین زمان بیشتری می برد و در نهایت تحویل نفت خام به بنادر چین دیرتر انجام می شود. افزون بر این، تحریم بنادر چینی توسط آمریکا، بر پیچیدگی لجستیک افزوده است. هرچند در برخی موارد شرکت تحریم شده مالک تمامی اسکله های بندر نیست، اما این اقدام در مجموع موجب کاهش ورود نفت ایران به این بنادر شده است.

یک کارشناس حوزه آب: نباید به سمت توسعه صنایع آب بر حرکت کنیم

یک کارشناس حوزه آب گفت: اگر دولت بتواند سند ملی امنیت غذایی را اجرا کند می توانیم امیدوار باشیم که چشم انداز آب در کشور روشن باشد، یعنی مصرف آب در بخش کشاورزی باید تا ۱۴۱۱، ۳۰ میلیارد متر مکعب کاهش یابد.

به گزارش اقتصادسرآمد، محمد درویش در ارزیابی بحران آب در بروز ناآرامی و ناراضیاتی اظهار داشت: حتما بحران آب در بروز ناراضیاتی و اعتراضات مردم نقش به ایلنا داشته است، در دیگر نقاط دنیا نیز به همین شکل بوده و تنش های اجتماعی گسترده ای را منجر شده است، در میانه قرن بیستم تنش بر سر آب در آریزونای امریکا بشدت گسترش پیدا کرد به طوری که در قلم مشهور خوشه های چشم جان فورد نیز همین قصه روایت می شود، در چین هم شاهد این بحران ها بوده ایم، بحران کمبود آب و گرسنگی زمان اشغال ایران در سال ۱۳۲۰ نیز در روند اجتماعی آینده کشور بسیار تأثیر گذار بوده است. وی ادامه داد: اکنون هم در مناطقی مثل ایران مرکزی، اصفهان، چهار محال و بختیاری، کهگیلویه و بویر احمد، یزد، خوزستان، سردشت، زاب، ارومیه، زنجان و همدان کدورت ها افزایش یافته، در علی آبادکول و شاهورد بر سر انتقال آب خزر به سمنان چالش هایی بین دو حوضه شاهد بودیم، طرح انتقال آب هزارمسجد به مشهد تنش هایی را در شمال شرق کشور تشدید کرد، همچنین طرح انتقال آب و سدسازی هایی که روی هریرورد اجرا شد باعث تنش های جدی بین جیرفت و کرمان شد، متأسفانه اینها انکارناپذیر است. این کارشناس حوزه آب و محیط زیست گفت: طی ۵ دهه گذشته برای اولین بار است که تهرانی ها یک روز در میان ۸ ساعت قطعی آب دارند و این خود می تواند به افزایش ناراضیاتی بینجامد، مردمی که درگیر خاموشی، مازوت، کمبود آب، افزایش مداوم قیمت دلار، سقوط پول ملی و کاهش قدرت خرید خود هستند، وقتی حتی نمی توانند از آب و هوای سالم هم برخوردار باشند به این نتیجه می رسند که چیزی برای از دست دادن ندارند و این زمینه برای بروز خشونت اجتماعی را افزایش می دهد بخصوص که حاکمیت هم راهی برای اعتراضات قانونی فراهم نکرده، ما عملا حزب سیاسی مستقل مردمی که به وزارت کشور درخواست اعتراض رسمی بدهد نداریم و همه صداها را به این بهانه که مخالف حکومت هستند و دست اجنبی در کار است خفه می کنیم. وی در ادامه تأکید کرد: اگر دولت بتواند سند ملی امنیت غذایی را اجرا کند می توانیم امیدوار باشیم که چشم انداز آب در کشور روشن باشد، یعنی مصرف آب در بخش کشاورزی باید تا ۱۴۱۱، ۳۰ میلیارد متر مکعب کاهش یابد و اگر این اتفاق بیفتد و تامین آب شرب مردم از محل صرفه جویی در بخش کشاورزی صورت گیرد و سراغ شیرین سازی آب دریا و طرح های انتقال آب که بشدت تنش زا است، نرویم، می توانیم امیدوار باشیم که مشکل حل شود. درویش خاطر نشان کرد: ما باید به سمت اقتصادی برویم که آب محور نباشد و همه تخم مرغ ها را در سبدی نجینیم که چشمش به آسمان باشد. اگر حاکمیت به این جمع بندی برسد باید در این راستا حرکت کند و دنبال خودکفایی کشاورزی به هر قیمتی نباشد و روی مزیت های بالقوه و واقعی کشور یعنی انرژی خورشیدی، بادی، ساخت شهر کبابی که می تواند هاب استارت آپ های سبز و فلزات گرانبهت باشند، رونق گردشگری تاریخی و فرهنگی و ایجاد زیر ساخت برای توریسم سلامت سرمایه گذاری کند، در این صورت می تواند آینده کشور را تضمین کند.

سه شنبه - ۲۰ دی ۱۴۰۴ - سال یازدهم - شماره ۲۴۰۴

آب و انرژی

انرژی

شتاب در توسعه «فرزادب»

میدان گازی مشترک با کشور عربستان

توسعه میدان مشترک گازی «فرزاد ب» با ثبت پیشرفت های قابل توجه در بخش های فراساحل، مطالعات مهندسی و طراحی چاه ها وارد مرحله تازه ای شده و ساخت جکت یکی از سکوهای سرچاهی این میدان به پیشرفت ۸۴ درصدی رسیده است.

به گزارش اقتصادسرآمد، حمیدرضا تقفی با بیان اینکه آخرین وضعیت طرح توسعه میدان گازی فرزاد ب نشان دهنده حرکت منسجم و همدمند این پروژه راهبردی است، اظهار داشت: فعالیت های اجرایی، مهندسی و مطالعاتی این طرح در بخش های مختلف با اکتفا به توان و تخصص بومی و به همت متخصصان ایرانی در گروه پتروپارس، کارفرمای طرح شرکت نفت و گاز پارس، پیمانکاران و مشاوران مهندسی داخلی با روندی منظم در حال انجام است.

مدیرعامل گروه پتروپارس با اشاره به پیشرفت های حاصل شده در بخش زیر ساخت های فراساحلی، افزود: عملیات ساخت جکت چهارپایه یکی از سکوهای سرچاهی این میدان با تلاش شبانه روزی تیم های عملیاتی در یارد شرکت تأسیسات دریایی ایران ادامه دارد و این سازه طی ۱۴ ماه گذشته از صفر تاکنون به پیشرفت فیزیکی بیش از ۸۴ درصدی رسیده است.

وی توضیح داد: این جکت به وزن یک هزار و ۴۸۵ تن با ارتفاع ۶۰.۲ متر و قابلیت حفاری ۶ حلقه چاه، به همراه سکوی موقت حفاری به وزن ۱۱۱ تن، توسط چهار پایل سه وزن کل ۹۷۶ تن در عمق ۵۳.۷ متری آب های خلیج فارس نصب خواهد شد. عملیات بارگیری این سازه عظیم در ماه جاری انجام می شود و پس از آن مراحل مهاربندی، انتقال به موقعیت نهایی و نصب در بهمن ماه اجرا خواهد شد. همچنین مطالعات ژئوفیزیک و ژئوتکنیک در محل نصب جکت های سکوهای سرچاهی انجام شده است. تقفی با اشاره به بخش تأسیسات پالایشگاهی، تصریح کرد: با توجه به تغییر موقعیت مکانی این تأسیسات از پارس دو سه پارس سه، مطالعات جانمایی در منطقه پارس سه انجام شده و این مطالعات در حال حاضر در انتظار تأیید نهایی مراجع ذی صلاح قرار دارد.

احداث یک هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی در استان تهران

مدیرعامل توزیع نیروی برق استان تهران با بیان اینکه بیش از ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی در مناطق تحت پوشش این شرکت در حال اجراست، گفت: احداث هر مگاوات نیروگاه خورشیدی موجب اشتغال زایی برای ۱۰ نفر می شود.

به گزارش اقتصادسرآمد، اکبر حسن بکلو با اشاره به رشد چشمگیر احداث نیروگاه های تجدیدپذیر در سطح استان، اظهار کرد: تا ابتدای سال ۱۴۰۳ حدود ۲۳ مگاوات نیروگاه خورشیدی در محدوده تحت مدیریت این شرکت نصب شده بود اما با برنامه ریزی دولت برای رفع ناترازی برق از طریق توسعه نیروگاه های تجدیدپذیر، احداث نیروگاه های خورشیدی در بخش های مختلف صنعت، کشاورزی، ادارات و خانگی رشد چشمگیری یافت. وی افزود: در حال حاضر ظرفیت منصوبه نیروگاه های خورشیدی در سطح استان تهران به ۴۱ مگاوات افزایش یافته و بیش از ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی هم در دست اجرا است.

حسن بکلو تصریح کرد: برآورد ما این است که تا پایان امسال، ظرفیت نیروگاه های خورشیدی به ۲۰۰ مگاوات برسد و تا اوج بار سال آینده این ظرفیت به ۲۵۰ مگاوات افزایش یابد.

وی در خصوص اقتصاد نیروگاه های خورشیدی، گفت: در حال حاضر وزارت نیرو یک سری تکالیف را برای صنایع در نظر گرفته است. به عنوان مثال صنایع با مصرف برق بیش از یک مگاوات را مکلف کرده که ۵ درصد انرژی مورد نیاز خود را از انرژی های تجدیدپذیر تامین کنند. این تکلیف برای ادارات دولتی ۲۰ درصد است. بخش کشاورزی هم برای اینکه از برنامه های مدیریت بار معاف شود می بایست ۸۰ درصد نیاز خود را از منابع تجدیدپذیر تامین کند.